

2019: ДВЕ ВАЖНИ СЪБИТИЯ

На 20 декември 2017 г. Общото събрание на Организацията на обединените нации (ООН), на своята 72-ра сесия, прокламира годината 2019 за „Международна година на Периодичната таблица на химичните елементи“ (IYPT 2019).

Съгласно представите на Томас Кун развитието на „нормалната наука“ става на основата на малък брой основополагащи научни резултати, наречени „научни парадигми“. За химията научните парадигми са три: (1) откриването на кислорода от Лавоазие; (2) създаването на Периодичната таблица от Менделеев и (3) създаването на химичната термодинамика от Гибс. На основата на тези парадигми химията се освободи от рецептурния си характер и се превърна в стройна наука, добре структурирана в няколко области, математизирана, със свой специфичен инструментариум, изградена върху научни принципи и научни закони.

Създаването на Периодичната таблица на химичните елементи от Дмитрий Иванович Менделеев (1834 – 1907) е епохално дело, което и в наши дни има проекции в най-различни области на човешкото знание и човешкото общество – не само в областта на химията, но от значение и за биологията, физиката, астрономията и другите области на природните науки. Международната година на Периодичната таблица на химичните елементи 2019 съвпада със 150-ата годишнина на откриването на Менделеев за периодичното изменение на свойствата на химичните елементи с нарастване на атомната им маса (1869 г.).

Международната година на Периодичната таблица на химичните елементи ще съвпадне и с честването на 100-годишнината от основаването на Международния съюз по чиста и приложна химия IUPAC – световна организация, в която България винаги е била достойно представяна и без която развитието на химията в световен мащаб би било невъзможно. 100-годишнината на

ИЮПАК е в календара на ЮНЕСКО на 28 юли 2019 г.

Химията и химичните елементи в частност са с жизненоважна роля в нашето ежедневие и са от решаващо значение за индустрията и за нашата планета. Чрез показване на генезиса на откриването на периодичността в свойствата на химичните елементи обществото в неговите най-широки слоеве ще получи представа за езика на науката, ще усети глобалните аспекти на икономическото и културното развитие на човечеството, ще разбере, че Периодичната таблица е решаващият инструмент за развитие на такива важни за човечеството области като опазването на околната среда, създаването на нови материали за бита и индустрията, развитието на нанотехнологиите и наномедицината.

Всичко това не може да не повлияе на интереса на младите поколения към науката и в частност към химията.

„Химия. Природните науки в образованието“ – Chemistry: Bulgarian Journal of Science Education – през 2019 г. приема за свой ангажимент да публикува редица статии, посветени и на двете световни събития. Тези статии ще бъдат от полза както за учениците и студентите, така и за техните учители и преподаватели. Останалите основни тематички на списанието, установени в последните години: новите информационни и комуникационни технологии в учебната практика, проблемите на природонаучната грамотност или неграмотност, конструктивизмът – новата образователна парадигма, и мисконцепциите в учебниците и учебната документация, също са част от нашия редакционен пакет.

Борислав Тошев
Главен редактор

2019: TWO IMPORTANT EVENTS

✉ **Prof. B.V. Toshev, DSc.**
University of Sofia
1, James Bourchier Blvd.
1164 Sofia, Bulgaria
E-mail: toshev@chem.uni-sofia.bg